

TARYBOS REKOMENDACIJA**2019 m. liepos 9 d.****dėl 2019 m. Lenkijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Lenkijos konvergencijos programos**

(2019/C 301/21)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ⁽¹⁾, ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2019 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Ji tinkamai atsižvelgė į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2019 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 ⁽²⁾ priėmė ir įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Lenkija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurios reikėtų parengti nuodugnią apžvalgą;

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikavimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

- (2) 2019 m. vasario 27 d. paskelbta 2019 m. Lenkijai skirta ataskaita. Joje įvertinta Lenkijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2018 m. liepos 13 d. Tarybos priimtas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas⁽³⁾, tolesni veiksmai, kurių Lenkija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, ir Lenkijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;
- (3) 2019 m. nacionalinę reformų programą Lenkija pateikė 2019 m. balandžio 26 d., o 2019 m. stabilumo programą – 2019 m. balandžio 29 d. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (4) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁽⁴⁾ 23 straipsnyje, Komisija, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimus, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą. Kaip naudotūsi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;
- (5) šiuo metu Lenkijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2019 m. konvergencijos programoje Vyriausybė numato nedidelį nominaliojo balanso pablogėjimą: nuo 0,4 % bendrojo vidaus produkto (BVP) deficito 2018 m. iki 0,6 % BVP 2022 m.; 2019 m. numatomas 1,7 % BVP deficitas, o 2020 m. – 0,2 % BVP perteklius. Perskaičiuotas struktūrinis balansas, kurio deficitas sudaro 1,1 % BVP, 2022 m. priartės prie vidutinės trukmės biudžeto tikslo – 1,0 % BVP struktūrinio deficito. 2019 m. konvergencijos programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP nuo 48,9 % BVP 2018 m. sumažės iki 40,6 % 2022 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Vis dėlto kai kurių priemonių, kurių reikia norint pasiekti planuojamus deficito tikslus 2020 m. ir vėliau, veikimo informacija nebuvo pakankamai konkretizuota;
- (6) 2019 m. konvergencijos programoje nurodoma, kad Lenkija įgyvendino su sausra susijusias kompensuojamąsias priemones ir kad jų poveikis biudžetui 2018 m. buvo didelis. Konvergencijos programoje pateikiama tinkamų šių papildomų biudžeto išlaidų apimties ir pobūdžio įrodymų. Taikant neįprasto įvykio sąlygą su sausra susijusios išlaidos galėtų būti traktuojamos kaip išskirtinės. Komisijos nuomone, susijusios reikalavimus atitinkančios papildomos išlaidos 2018 m. sudarė 0,07 % BVP. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 9 straipsnio 1 dalies ir 10 straipsnio 3 dalies nuostatas šios papildomos išlaidos yra priimtinos, atsižvelgiant į tai, kad sausros išskirtinumas yra laikomas neįprastu įvykiu, jo poveikis Lenkijos viešiesiems finansams yra didelis, o leidžiant laikinai nukrypti nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinės trukmės biudžeto tikslo, tvarumui nebūtų pakenkta. Todėl, kad būtų atsižvelgta į tas papildomas išlaidas, 2018 m. reikalaujamas koregavimas siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo buvo sumažintas;
- (7) 2018 m. liepos 13 d. Taryba rekomendavo Lenkijai užtikrinti, kad 2019 m. grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų⁽⁵⁾ nominalus augimas neviršytų 4,2 %, o tai atitiktų 0,6 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, esama rizikos, kad 2019 m. nuo to rekomenduoto koregavimo bus labai nukrypta;

⁽³⁾ OL C 320, 2018 9 10, p. 88.

⁽⁴⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁽⁵⁾ Grynąsias pirmines valdžios sektoriaus išlaidas sudaro visos valdžios sektoriaus išlaidos atėmus palūkanų išlaidas, Sąjungos fondų pajamomis visiškai kompensuojamas išlaidas Sąjungos programoms ir išlaidų nedarbo išmokoms nediskrecinius pokyčius. Nacionaliniu lygmeniu finansuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas išlyginamas per ketverių metų laikotarpį. Įskaičiuojamos diskrecinės su pajamomis susijusios priemonės arba įstatymais nustatytas pajamų padidėjimas. Vienkartinės priemonės, susijusios tiek su pajamomis, tiek su išlaidomis, neįskaičiuojamos.

- (8) 2020 m., atsižvelgiant į prognozuojamą 2,0 % BVP Lenkijos gamybos apimties atotrūkį, grynujų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neturėtų viršyti 4,4 %, o tai atitinka 0,6 % BVP struktūrinį koregavimą pagal bendrai sutartą reikalavimų koregavimo matricą taikant Stabilumo ir augimo pakta. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad 2020 m. nuo to reikalavimo bus labai nukrypta. Apskritai Taryba mano, kad nuo 2019 m. turėtų būti imtasi reikiamų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų;
- (9) gerindama mokestinių prievolių vykdymą, Lenkija padarė didelę pažangą. Kartu sparčiai augo ekonomika, stiprėjo darbo rinka ir palaipsniui didėjo darbo sutarčių, už kurias mokamos socialinio draudimo įmokos, dalis. Dėl visų šių veiksnių padidėjo viešosios pajamos. Dalis padidėjusių pajamų yra ciklinio pobūdžio ir gali sumažėti, kai pablogės makroekonominė aplinka. Per kelerius pastaruosius metus taip pat padidėjo viešosios išlaidos, kaip BVP dalis. Keletas naujų išlaidų kategorijų yra nuolatinės ir gali būti nelengva artimiausioje ateityje jas pakeisti. Be to, ateityje Lenkijos viešiesiems finansams kils spaudimas didinti išlaidas, visų pirma dėl visuomenės senėjimo. Dėl šių veiksnių dar svarbiau imtis naujų išlaidų valdymo stiprinimo priemonių, įskaitant reguliarių išlaidų veiksmingumo ir efektyvumo vertinimą. Nors 2018 m. Lenkija ir toliau dėjo pastangas, kad pagerintų biudžeto sistemą, bendra reforma yra sudėtinga ir bus taikoma etapais kelerius metus. Apskritai fiskalinė sistema yra stipri ir nepriklausomos institucijos atlieka kai kurias iš fiskalinių tarybų paprastai atliekamų funkcijų, tačiau Lenkija tebėra vienintelė valstybė narė, neturinti nepriklausomos fiskalinės tarybos. Nors Lenkija nepadarė pažangos ribodama pernelyg dažną lengvatinių pridėtinės vertės mokesčio tarifų naudojimą, Vyriausybė pradėjo reformą, kuri gali sumažinti tarifų sudėtingumą ir jų taikymo klaidų tikimybę;
- (10) dėl ankstesnių reformų, tokių kaip ankstyvo išėjimo į pensiją galimybių panaikinimas ir laipsniškas teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus ilginimas, iki 2017 m. vidutinis pensinis amžius ilgėjo. 2018 m. ir vyrų, ir moterų vidutinis pensinis amžius sutrumpėjo – tai susiję su teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus sutrumpinimu 2017 m. pabaigoje. Turint omenyje darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimą, tolesnis faktinio pensinio amžiaus ilgėjimas yra labai svarbus dalyvavimui darbo rinkoje, taigi ir ekonomikos augimui. Taip pat labai svarbu užtikrinti būsimų pensijų adekvatumą, užkirsti kelią skurdui senatvėje, o kartu didinti pensijų sistemos fiskalinių tvarumą. 2017 m. rudenį įgyvendintas teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus sutrumpinimas iki 60 metų moterims ir iki 65 metų vyrams turės didelį neigiamą poveikį būsimų pensijų išmokų dydžiui ir lems didelį šių išmokų vyrams ir moterims skirtumą. Esamos lengvatinės pensijų sistemos reiškia fiskalines išlaidas ir mažina darbuotojų judumą tarp sektorių. Darbo jėgos judumą mažina ir paslėptą nedarbą žemės ūkio sektoriuje palaiko specialiai ūkininkams skirta socialinio draudimo sistema, kuriai skiriamos subsidijos sudaro apie 0,8 % BVP;
- (11) pastaruoju metu palanki makroekonominė aplinka prisidėjo prie gerų Lenkijos darbo rinkos rezultatų. 2018 m. užimtumo lygis toliau didėjo, o po kelerius metus trukusio nuosmukio kaip niekad žemas nedarbo lygis stabilizavosi ir sudarė mažiau nei 4 %. Tačiau tam tikrų darbo jėgos grupių, visų pirma žemos kvalifikacijos asmenų, neigiamųjų bei jų slaugytojų ir vyresnio amžiaus žmonių, aktyvumas išliko žemas, palyginti su kitomis valstybėmis narėmis. Lenkijos socialinių išmokų sistema teikia nepakankamai paskatų pradėti dirbti. Išmoka vaikui sumažina skurdą ir nelygybę, bet dėl savo dydžio ir struktūros ji jau padarė neigiamą poveikį tėvų, daugiausia moterų, dalyvavimui darbo rinkoje. Jaunesnių nei trejų metų vaikų, kuriems teikiamos oficialios vaikų priežiūros paslaugos, skaičius išlieka vienas mažiausių Sąjungoje. Be to, ilgalaikę priežiūrą dažniausiai teikia šeimos nariai, neturintys beveik jokios institucinės paramos, dėl to slaugytojai negali dirbti. Teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus sutrumpinimas paskatino kai kuriuos vyresnio amžiaus darbuotojus pasitraukti iš darbo rinkos. Patenkinti išaugusią darbo jėgos paklausą padeda migracija iš Sąjungai nepriklausančių šalių, tačiau yra požymių, kad tolesnį darbuotojų migrantų srautą į šalį gali būti sunku užtikrinti;
- (12) 2015–2017 m. Lenkija taikė priemones, kuriomis sprendžiama darbo rinkos segmentacijos problema: riboja galimybes piktnaudžiauti laikinuoju įdarbinimu, didina kai kurių nestandartinių darbo sutarčių socialinio draudimo įmokas ir nustatė minimalų valandinį atlyginimą už darbą pagal kai kurias iš tokių sutarčių. Nors dėl taikytų priemonių ir darbuotojų trūkumo terminuotųjų sutarčių dalis nuo 2015 m. mažėjo ir per 2018 m. šis procesas paspartėjo, ji vis dar išlieka viena didžiausių Sąjungoje. Tolesnių teisės aktų pakeitimų šiai problemai spręsti nepadaryta, nes Darbo kodekso reforma galiausiai neįgyvendinta. Ateityje gali kilti savarankiškai dirbančių ir tam tikras nestandartines sutartis sudariusių asmenų būsimų pensijų adekvatumo klausimas;

- (13) vienas iš esminių veiksnių, gerinančių Lenkijos būsimą augimo perspektyvas, galėtų būti kokybiško švietimo ir mokymo sistema, kurioje atsižvelgiama į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą ir kuri remiama pakankamomis investicijomis. Siekiant remti ir dalyvavimą darbo rinkoje, ir ekonomikos inovacinį pajėgumą itin svarbu suteikti žmonėms įgūdžių ir gebėjimų, kurių reikia darbui susirasti greitai kintančioje darbo rinkoje. Suaugusiųjų dalyvavimo švietimo ir mokymo programose rodiklis yra gerokai mažesnis nei Sąjungos vidurkis, o profesinis mokymas įmonėse nėra pakankamai išnaudojamas. Dėl to ir dėl tam tikrų skaitmeninių įgūdžių ir raštingumo bei gebėjimo skaičiuoti trūkumų, ypač tarp aukštojo išsilavinimo neturinčių suaugusiųjų, sumenkinamos galimybės jiems įsidarbinti. Tikėtina, kad neigiamai paveikti švietimo kokybę gali nepakankama mokytojų rengimo kokybė ir tam tikri jų įgūdžių trūkumai. Taip pat yra aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo sistemos trūkumų. Nepaisant pastarųjų profesinio mokymo ir aukštojo mokslo reformų, vis dar trūksta suaugusiųjų švietimo veiksmingo koordinavimo, o įvairių politikos priemonių poveikis teikiamo švietimo ir mokymo kokybei ir įgūdžių lygiui nėra aiškus;
- (14) ilgalaikės Lenkijos ekonomikos perspektyvos priklauso nuo ekonomikos inovacinio pajėgumo didinimo. Tačiau pagal inovacijas Lenkija vis dar yra prastų rezultatų pasiekusių šalių grupėje: svarbią šalies ekonominės struktūros dalį sudaro žemųjų technologijų sektoriai, o atskirų regionų rezultatai inovacijų srityje labai skiriasi. Nors imtasi kai kurių priemonių siekiant gerinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą, tebėra tam tikrų finansinių ir nefinansinių kliūčių. Visų pirma pagrindinės kliūtys tebėra sudėtingos administracinės procedūros ir riboti mokslininkų įgūdžiai bendrų viešojo ir privačiojo sektorių mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (MTTP) projektų valdymo srityje. Skleidžiant novatoriškus sprendimus klasteriai ir formalizuoti įmonių tinklai, ypač tarp mažųjų ir vidutinių įmonių ir didelių įmonių, atlieka nesvarbų vaidmenį. 2018 m. aukštojo mokslo reforma patobulinami kai kurie Lenkijos mokslo padėties aspektai, tačiau tik iš dalies sprendžiami tokie svarbūs klausimai kaip mokslinių tyrimų sektoriaus susiskaidymas, tyrėjų darbo užmokestis ar Lenkijos mokslo tarptautinimas. 2017 m. bendrosios šalies išlaidos MTTP išliko maždaug perpus mažesnės už Sąjungos vidurkį, o regioniniai skirtumai buvo dideli;
- (15) sveikatos priežiūros rezultatai toliau gerėjo, tačiau vis dar nesiekia Sąjungos vidurkio: 2017 m. vyrų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė buvo 7,9 metų trumpesnė nei moterų, o aukščiausią ir žemiausią išsilavinimą turinčių lenkų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2016 m. skyrėsi 10 metų. Sveikatos priežiūros sistemos prieinamumą ir veiksmingumą veikia išlaidų mažumas ir darbuotojų trūkumas. Dirbančių gydytojų ir slaugytojų skaičius, palyginti su gyventojų skaičiumi, yra vienas mažiausių Sąjungoje; ketvirtis medicinos darbuotojų vyresni nei pensinio amžiaus. Nepatenkintas medicinos paslaugų poreikis 2017 m. sumažėjo, bet tebėra vienas didžiausių Sąjungoje, o tam tikrų procedūrų laukimo laikas nuo 2010 m. labai pailgėjo. Lenkija parengė sveikatos priežiūros poreikių žemėlapius, bet jie dar nenaudojami kaip priemonės sprendimams dėl sveikatos priežiūros paslaugų pirkimo ir investicijų pagrįsti. Sveikatos priežiūros sistemoje ir toliau pernelyg remiamasi stacionaria priežiūra, o pirminė ir ambulatorinė priežiūra tebėra nepakankamai išvystyta. Ilgalaikės priežiūros sistema silpna: trūksta standartizuotų paslaugų ir nuoseklaus strateginio požiūrio. Ilgalaikę priežiūrą daugiausia teikia neformalūs slaugytojai, dažnai šeimos nariai, turintys mažai institucinės paramos. 2017 m. Lenkijos viešosios sveikatos priežiūros išlaidos iš viso sudarė 4,7 % BVP, t. y. daug mažiau nei Sąjungos vidurkis (7 % BVP). Lenkija planuoja ateinančiu metu laipsniškai didinti šias išlaidas. Tačiau tai gali būti sunku pasiekti, nes neseniai paskelbti planai didinti socialinius pervedimus vidutines ir dideles pajamas gaunantiems namų ūkiams ateityje apribos fiskalinio manevravimo galimybes;
- (16) nors Lenkijos infrastruktūra labai pagerėjo, kai kuriuose sektoriuose vis dar yra svarbių susisiekimo spragų. Investicijos į kelius, kurios pagal nacionalinę kelių tiesybos programą turi būti užbaigtos iki 2024 m., daugiausia bus sutelktos rytinėje Lenkijos dalyje, todėl susisiekimas su kai kuriais šiauriniais regionais bus prastesnis. Vis dar esama didelių spragų transeuropinio transporto tinklo geležinkelių sistemoje, o į geležinkelius investuojama lėčiau nei į kelius. Žūčių keliuose skaičius vis dar yra vienas didžiausių Sąjungoje. Miestuose patiriama vis daugiau su judumu susijusių problemų, pvz., spūstys ir oro tarša, kurias sukelia vis didėjantis lengvųjų automobilių skaičius ir didelė senų automobilių dalis. Per pastaruosius penkerius metus kelių transporto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis gerokai išaugo. Dabartinių paskatų naudoti kolektyvinio, mažą teršalų kiekį išmetančio ir aktyvaus transporto rūšis nepakanka šioms problemoms išspręsti. Naudojimas fiksuotuoju internetu Lenkijoje tebėra vienas mažiausių Sąjungoje: itin spartus plačiajuostis ryšys prieinamas daugiausia dideliuose miestuose;

- (17) Lenkijos ekonomikos rezultatai pagal anglies dioksido išmetimą yra tarp prasčiausių Sąjungoje. Prie didesnio energijos suvartojimo ir nepritekliaus prisideda prastas viešųjų ir privačiųjų pastatų apšiltinimas. Be to, Lenkijos miestų, ypač pietiniuose ir centriniuose regionuose, oras yra labiausiai užterštas Sąjungoje. Sumažėtų priklausomybė nuo iškastinio kuro ir būtų ribojama oro tarša, o kartu būtų mažinamos socialinės sąnaudos ir gerėtų gyvenimo kokybė, jei būtų investuojama į didesnę energijos vartojimo efektyvumą, visų pirma pastatų sektoriuje, didinama mažo anglies dioksido kiekio ir švaresnės energijos gamybos dalis ir remiamas mažesnis teršalų išmetimas transporto sektoriuje. Dabartinė teisinė aplinka, įskaitant Dujų atsargų kaupimo įstatymą, Elektros kainų įšaldymo įstatymą ir sausumos vėjo elektrinių parkų taisyklės, gali kliudyti investicijoms į elektros ir dujų rinkas ir ilginiui daryti poveikį Lenkijos energetikos sektoriaus ir energijai imlių pramonės šakų konkurencingumui;
- (18) siekiant išlaikyti palankias ekonomines sąlygas ir remti privačiųjų investicijų augimą labai svarbi naujų ir persvarstytų teisės aktų kokybė ir stabili bei nuspėjama verslo aplinka. Nestabili reglamentavimo sistema ir kitos įmonių plėtros kliūtys neigiamai veikia investicijų aktyvumą ir našumą. Užmezgus veiksmingą dialogą su visais suinteresuotaisiais subjektais būtų galima pagerinti teisės aktų kokybę, o apribojant reikalingų pataisų skaičių – teigiamai prisidėti prie verslo aplinkos stabilumo. Todėl konsultacijų su socialiniais partneriais ir viešųjų konsultacijų vaidmuo, sustiprintas užtikrinant pakankamai laiko konsultacijoms, gerinant suinteresuotųjų subjektų nuomonių, surinktų per konsultacijas, panaudojimą ir kuo labiau sumažinant teisės aktų, dėl kurių galima nesikonsultuoti, skaičių, labai padėtų sumažinti administracinę naštą, atsirandančią dėl dažnų teisės aktų pakeitimų, didinti investicijas ir ilginiui skatinti tvarų ekonomikos augimą. Šiomis aplinkybėmis taip pat itin svarbu užtikrinti teisinės valstybės principo laikymąsi ir teisminių institucijų nepriklausomumą. Primenama, kad 2017 m. gruodžio mėn. Komisija pateikė Tarybai pagrįstą pasiūlymą nustatyti, kad esama aiškaus pavojaus, kad Lenkija gali šiurkščiai pažeisti teisinės valstybės principą. Dėl šių susirūpinimų keliančių klausimų šiuo metu Europos Sąjungos Teisingumo Tisme svarstomas sprendimas ir vykdomi procesai. Investicijų aplinkai svarbūs veiksniai yra teisinis tikrumas ir pasitikėjimas reglamentavimo, mokesčių ir kitų sričių politikos bei institucijų darbo kokybe ir nuspėjamumu;
- (19) tam tikrus rekomendacijose nustatytus trūkumus, visų pirma 2019 m. šaliai skirtos ataskaitos D priede nurodytose srityse, galėtų padėti pašalinti 2021–2027 m. Sąjungos fondų programavimas. Tai suteiktų Lenkijai galimybę atsižvelgiant į regioninius skirtumus optimaliai panaudoti šiuos fondus nustatytuose sektoriuose;
- (20) pastaruosiu metu bankų, draudimo ir energetikos sektoriuose labai išaugo valstybės vaidmuo. Didesnė valstybės nuosavybė yra naujas iššūkis konkurencijai ir reglamentavimo bei valdymo sistemai. Todėl, atsižvelgiant į galimai prieštaringus interesus ir tvirtesnius finansų sektoriaus ir valstybės ryšius, vis svarbesnė tampa valdymo kokybė ir reguliavimo bei priežiūros institucijų nepriklausomumas;
- (21) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2019 m. konvergencijos programą, o jos nuomonė ⁽⁶⁾ pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Lenkijai 2019 m. ir 2020 m. imtis šių veiksmų:

1. Užtikrinti, kad 2020 m. grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neviršytų 4,4 %, o tai atitiktų 0,6 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Imtis papildomų veiksmų, kuriais būtų padidintas viešųjų išlaidų veiksmingumas, be kita ko, gerinant biudžeto sistemą.

⁽⁶⁾ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 9 straipsnio 2 dalį.

2. Užtikrinti būsimų pensijų išmokų adekvatumą ir pensijų sistemos tvarumą imantis priemonių faktiniam pensiniam amžiui ilginti ir pertvarkant lengvatines pensijų sistemas. Imtis veiksmų dalyvavimui darbo rinkoje padidinti, be kita ko, sudaryti geresnes sąlygas naudotis vaikų priežiūros bei ilgalaikės priežiūros paslaugomis ir pašalinti likusias kliūtis sudaryti pastovesnes darbo sutartis. Sudaryti sąlygas įgyti kokybišką švietimą ir darbo rinkoje reikalingus įgūdžius, visų pirma pasitelkiant suaugusiųjų mokymąsi.
3. Didinti ekonomikos inovacinį pajėgumą, be kita ko, remiant mokslu tiriamąsias institucijas ir jų glaudesnę bendradarbiavimą su verslu. Su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti į inovacijas, transportą, visų pirma jo darnumą, skaitmeninę ir energetikos infrastruktūrą, sveikatos priežiūrą ir švaresnę energiją, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Gerinti reglamentavimo aplinką, visų pirma stiprinant konsultacijų su socialiniais partneriais ir viešų konsultacijų vaidmenį teisėkūros procese.

Priimta Briuselyje 2019 m. liepos 9 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. LINTILÄ
